

Чим нижча корисність прийняття інвестиційних рішень, тим більш схильним до інвестування в умовах невизначеності є інвестор. Відповідно такий інвестор прийме рішення щодо інвестування.

Висновок. Запропонований механізм оцінки корисності міжнародної інвестиційної діяльності в умовах ризику дає змогу здійснити вибір іноземних інвесторів при певних умовах інвестування, враховує особисте ставлення інвестора до зміни показників, що характеризують інвестиційний клімат України та визначає їх ставлення до ризику.

Перелік посилань.

1. Инвестиции / Шарп У., Александер Г., Бейли Дж.; пер. с англ. – р М. : ИНФРА-М., 2003. – 1028 с.
2. Швандар В. А. Управление инвестиционными проектами / В. А. Швандар, А. И. Базилевич А.И. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2011. – 208 с. 9.
3. Ястремька О. М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засади: [монографія] / О. М. Ястремська. –Х. : ВД «ІНЖЕК», 2009. – 488 с.
4. Ястремская Е.Н. Риск в процессе инвестиционной деятельности / Е.Н. Ястремская // Научные работы : ДонНТУ. – 2007. – Выпуск 31-1 (117). – С. 56 – 60.
5. Мертенс А.В. Инвестиции: / А. В. Мертенс. – К. : Киевское инвестиционное агентство, 1997. – 416 с.
6. Экономическое моделирование в Microsoft Excel / [Мур, Джеффри, Уэдерфорд, Ларри Р. и др] ; [пер. с англ.]. – [6-е изд.].– М. : Издательский дом «Вильямс», 2004. – 1024 с.
7. Большой экономический словарь / [ред. Упоряди. А. Н. Азрилияна] 6-е изд., доп. – М. : Институт новой экономики, 2004. – 1376 с.
8. Эддоус М. Методы принятия решений / М. Эддоус, Р. Стенсфилд ; пер. с англ. – М. : Аудит, ЮНИТИ, 1997.–590 с.
9. Попкова К. О. Виявлення потенційних інвесторів в умовах ризику /К. О. Попкова // Економіка розвитку. Харків : Вид-во ХНЕУ. – 2007. – № 3 (43). –С. 59 – 61.
10. Солдатенко В. Міжнародна практика сприяння надходженню прямих іноземних інвестицій / В. Солдатенко // Економіка і держава. – 2004. – № 4. – С. 45 –51.

Стаття надійшла: 04.02.2015 р.

Рецензент: д.е.н., доц. Горювий Д.А.

УДК 37.012.5:303.732.4:351.752.1

JEL Classification O13

ЧОТИРЬОХКОМПОНЕНТНИЙ КОМПАРАТИВНИЙ СТАТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ СФЕРИ КРАЇН “ВЕЛИКОЇ СІМКИ” ТА КРАЇН “ВЕЛИКОЇ ДВАДЦЯТКИ”

Войтко С. В., д.е.н., професор

Сапсай К. В.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

Анотація. Предметом є дослідження місця розташування країн у просторі індексів якості та безпеки життя населення, а також показників електроенергетичного забезпечення. Основною метою є визначення певної взаємозалежності розшарування країн “Великої Сімки” та “Великої Двадцятки” у координатах обсягів експорту, імпорту електроенергії та індексах якості і безпеки життя населення. Методами дослідження є системний комплексний аналіз, а також запропонований авторами компаративний аналіз співвідношення значень індексів якості і безпеки життя та показників імпорту, експорту електроенергії. На основі цього методу розроблено та апробовано чотирьохкомпонентний компаративний статичний аналіз. Визначено залежність розміщення країн серед показників експорту, імпорту енергії та індексів якості і безпеки життя населення на координатній площині. Результатом наукового дослідження є визначення певної закономірності у розташуванні країн “Великої Сімки” та країн “Великої Двадцятки” на основі запропонованої методики. Результати даного дослідження можуть бути використані різноманітними енергетичними організаціями та установами задля покращення якості та умов постачання і використання електроенергії країни. Приведена методика надала можливість виявити певну закономірність розташування країн серед обраних у дослідженні координат. На основі запропонованої візуалізації визначається те, яке саме положення займають країни в координатній площині залежно від рівня життя населення у цих країнах. Розміщення країн “Великої Сімки” підтверджує залежність обсягів експорту еле-

ктроенергії від рівня якості та безпеки життя населення. Така ж сама закономірність спостерігається для країн "Великої Двадцятки", проте, дане співвідношення є обернене: чим нижче рівень життя населення у країні тим більші обсяги імпорту електроенергії.

Ключові слова: енергозабезпеченість, експорт електроенергії, імпорт електроенергії, індекс якості життя, індекс безпеки життя

FOUR-COMPONENT COMPARATIVE STATIC ANALYSIS OF POWER SPHERE OF COUNTRIES OF THE "GROUP OF SEVEN" AND COUNTRIES OF THE "GROUP OF TWENTY"

Dr. Sergii Voitko, DH in Economics, Professor

Kateryna Sapsai

National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute»

Summary. The subject of research is the study of the placement of countries according to the indexes of quality and safety of life of population, and also indexes of the providing of electric power. The main purpose is to determine certain interdependence of stratification of countries of the "Group of Seven" and the "Group of Twenty" in the coordinates of volumes of export, import of electric power and indexes of quality and safety of life of population. Research methods are the complex analysis of the systems and also the comparative analysis of correlation of values of indexes of quality and safety of life and indexes of import, export of electric power, offered by authors. On the basis of this method a four-component comparative static analysis was developed and approved. Dependence of placing the countries according to the indexes of export, import of energy and indexes of quality and safety of life of population in the coordinate plane was determined. The result of scientific research is the determination of certain pattern of the location of countries of the "Group of Seven" and countries of the "Group of Twenty" on the basis of the offered methodology. The results of this research can be used by various energy organizations and institutions to improve quality and conditions of supply and use of electric power of country. This methodology made it possible to determine a certain pattern of location of countries among the selected coordinates of research. On the basis of the offered visualization it is determined which position is occupied by countries in a coordinate plane depending on the standard of living of population in these countries. Placing of countries of the "Group of Seven" confirms dependence of volumes of export of electric power on the level of quality and safety of life of population. The same pattern is observed for the countries of the "Group of Twenty", however, this correlation is reverse: the lower the standard of living in a country is, the greater volumes of import of electricity are.

Keywords: energy availability, export of electric power, import of electric power, index of quality of life, index of safety of life.

Постановка проблеми. Енергозабезпеченість являється суттєвим фактором якості та безпеки життя населення. В окремих країнах важливим є імпорт електроенергії, тому, що країни неспроможні самостійно забезпечувати свої потреби. Також це сприяє підвищенню рівня життя населення.

Саме тому на сьогоднішній день важливим є наявність та достатність енергоресурсів для кожної з країн. І тому недостатність або ж, навпаки, надлишок енергоресурсів призводять до їх експорту та імпорту відповідно.

Основним завданням статті є аналіз взаємозалежності показників експорту і імпорту енергії та індексів якості і безпеки життя населення країн. Індекси якості та безпеки життя доступні у повному складі на сьогодні тільки за 2013 р. Показники експорту та імпорту представлені за останніми відомими даними. Результатами даного дослідження є розміщення у координатній площині відповідних показників і виявлення особливостей, що спричинили таку залежність.

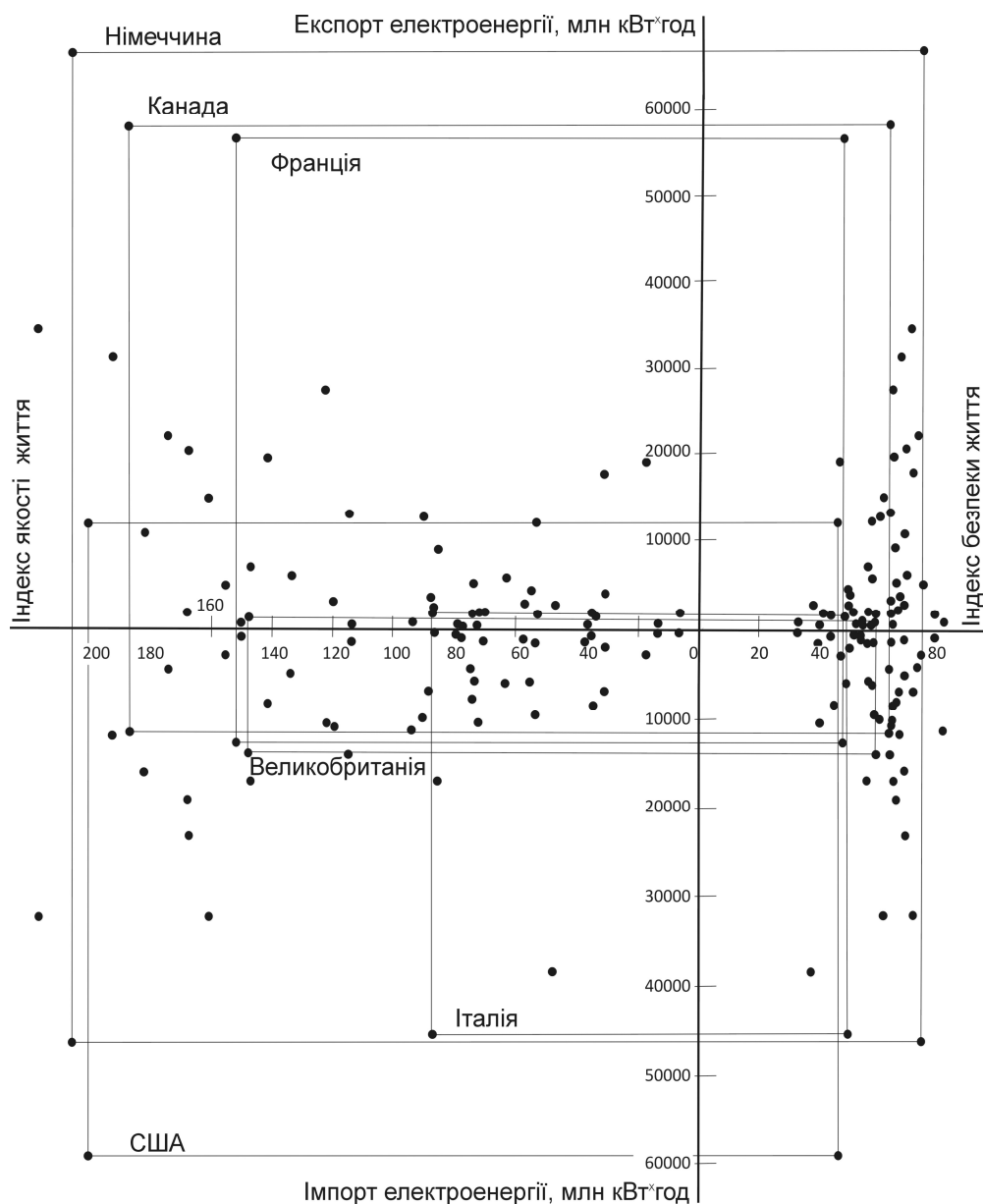
Аналіз останніх досліджень та публікацій. Зазначена проблема знайшла своє відображення у наступних наукових роботах: "Енергетичні проблеми світу та напрями їх вирішення" [1], "Енергетична безпека в контексті економічної безпеки" [2], "Прогноз розвитку енергетики мира и России до 2035 г." [3], "Економіка енергетики" [4], "Стратегии для энергетической отрасли" [5], "Пріоритети розвитку енергетичної політики в світі та Україні" [6], "Мировая энергетика: прогноз развития до 2020 года" [7].

Зокрема країни, що досліджувались, в основному надають перевагу якомусь одному виду електроенергії, наприклад, Франція, Німеччина, Японія, Аргентина, Індія та частково Канада – це атомна енергетика; Великобританія, США, Китай, Мексика, Російська Федерація, а також більшою частиною для Канади, Італії та Туреччини – теплова електроенергія; для Бразилії та частково для Італії та Туреччини основними видами електроенергії є гідроенергетика.

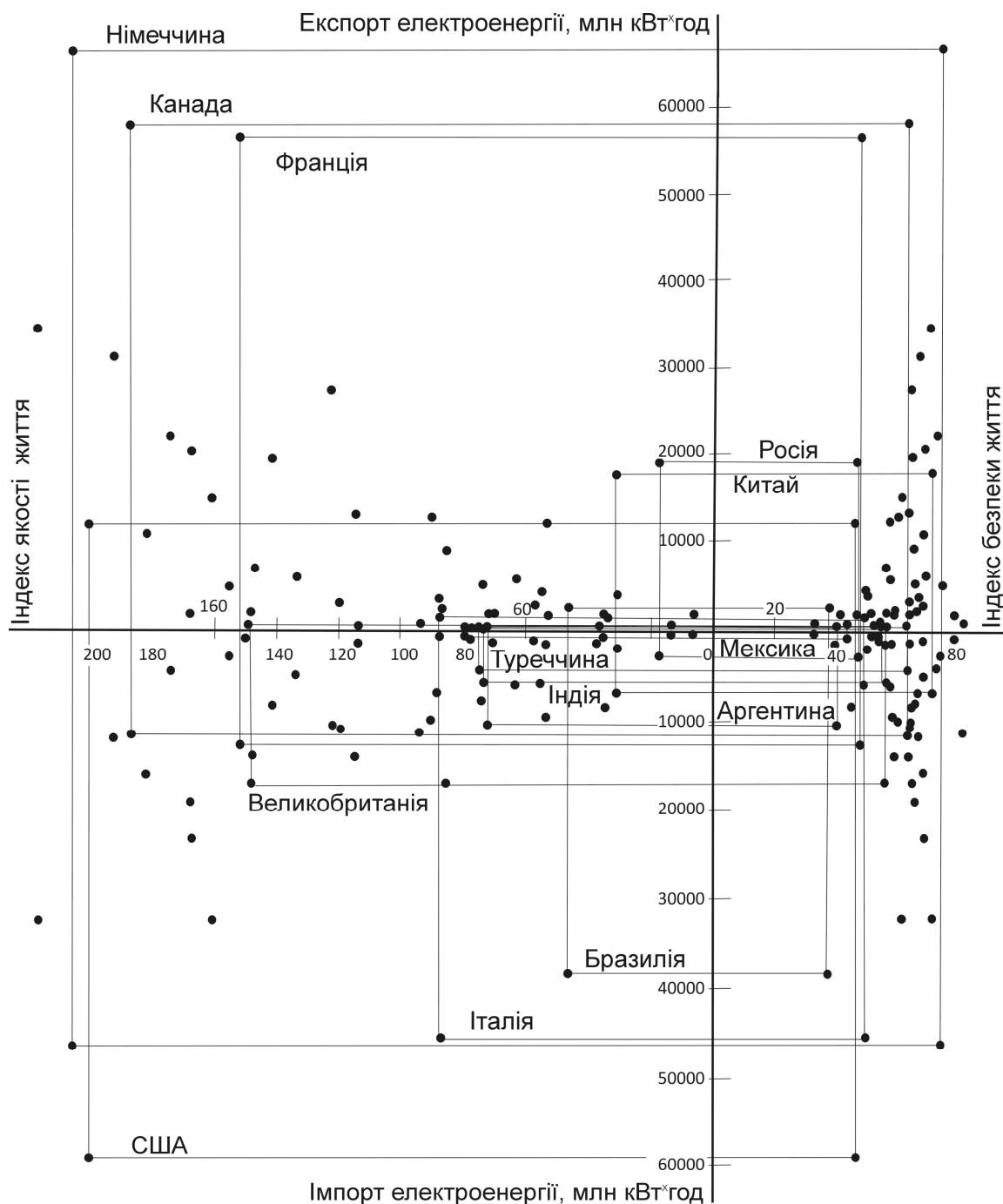
Невирішені складові загальної проблеми. Проблематикою дослідження є визначення певної закономірності у розташуванні країн “Великої Сімки” та країн “Великої Двадцятки” у координатах обсягів експорту, імпорту електроенергії та індексах якості і безпеки життя населення. Для вирішення зазначеної проблематики ставиться завдання розробити методику, яка б надала можливість виявити певну закономірність розташування країн серед обраних координат. Проблемою також є необхідність візуалізації значень індексів і показників з можливістю використання графічного методу розташування країн в координатній площині для зручності сприйняття їх особами, що приймають управлінські рішення з енергетичних питань.

Формулювання цілей статті. Основною метою є визначення певної взаємозалежності у розшаруванні країн “Великої Сімки” у координатах обсягів експорту, імпорту електроенергії та індексах якості і безпеки життя населення. А також те саме розташування для країн “Великої Двадцятки” (за виключення країн Європейського Союзу). Завданням є розробка та апробація чотирьохкомпонентного компаративного статичного аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Пропонується реалізувати візуалізацію та здійснити дослідження експорту, імпорту електроенергії та індексу якості життя і безпеки життя населення країн “Великої Сімки” (Канада, Франція, Німеччина, Італія, Японія, Великобританія, США). Дану візуалізацію представлено на рис. 1.

Рисунок 1 – Візуалізація розміщення країн “Великої Сімки” у координатах експорту, імпорту електроенергії та індексу якості життя і безпеки життя населення [8 - 10]

Рисунок 2 – Візуалізація розміщення країн “Великої Двадцятки” у координатах експорту, імпорту електроенергії та індексу якості життя і безпеки життя населення [8 - 10]

З рис. 1 слідує, що деякі країни більш орієнтовані на експорт електроенергії, такі як Німеччина, Канада та Франція, а інші на імпорт електроенергії: США, Італія та Великобританія. Спостерігається те, що чим вищі значення цих індексів, тобто чим більш розвинута країна, тим вона є більш експортно орієнтованою. Проте є і виключення, до якого належить США. Отже, на експорто- чи імпортоорієнтованість країни впливає її рівень якості та безпеки життя. США є також достатньо розвинутою, проте вона імпортує досить значні обсяги електроенергії, що, можливо, пов'язано з її промисловими потужностями та зростаючими потребами населення.

За дослідженим масивом даних маємо наступне: чим нижче значення індексів якості та безпеки життя, тим ця країна є більш імпортозалежною. Така специфіка спостерігається у Великобританії та Італії. Великобританія пов'язана з електроенергетичною системою Європи через Ла-Манш, що надає можливість експорту-імпорту

з континентом. Також на даному графіку не представлена ще одна країн з числа країн “Великої Сімки” - це Японія. Оскільки дана країна є острівною – то немає ще на сьогодні технологічних можливостей для постачання електроенергії на континент. Інфраструктура, що склалася у країні повною мірою забезпечує власний попит в електроенергії і тому не потребує імпортування.

Також пропонуємо реалізувати візуалізацію та здійснити дослідження у координатах експорту, імпорту електроенергії та індексу якості життя і безпеки життя населення країн “Великої Двадцятки” (Аргентина, Бразилія, Великобританія, Індія, Італія, Канада, Китай, Мексика, Німеччина, Російська Федерація, Туреччина, Франція) за виключенням Австрії, Індонезії, Південної Кореї, Південно-Африканської Республіки, Саудівської Аравії через недостатню повноту даних та Європейського Союзу, про що згадувалось раніше та представлено на рис. 2.

З рис. 2 видно, що чим нижчий рівень життя, тобто чим нижчі показники якості та безпеки життя населення тим самим країна є більш енергозалежною і тому має потребу в імпорті електроенергії, оскільки не може забезпечити свої потреби сама. Такими країнами є Туреччина, Індія, Аргентина та Мексика. Також досить цікавим є розташування у системи координат Китаю та Російської Федерації, оскільки це дві великі за територією країни та кількістю населення, проте різні за соціально-економічною інфраструктурою, хоча серед обсягів експорту електроенергії вони й знаходять в одній координатній площині.

Висновки. Таким чином нами визначено певну залежність у розташуванні країн “Великої Сімки” та країн “Великої Двадцятки” у координатах обсягів експорту, імпорту електроенергії та індексах якості і безпеки життя населення. Зазначена методика надала можливість виявити певну закономірність розташування країн серед обраних координат. На основі запропонованої візуалізації маємо можливість визначити, яке саме положення має країна в координатній площині залежно від рівня життя населення в цій країні. Саме країни “Великої Сімки” розміщені так, що підтверджують залежність обсягів експорту електроенергії від рівня якості та безпеки життя населення. Це можна сказати також про країни “Великої Двадцятки”, для яких спостерігається протилежна тенденція: чим нижче рівень життя тим більші обсяги імпорту електроенергії.

Наукова новизна дослідження полягає у розробці та апробації чотирьохкомпонентного компаративного статичного аналізу визначення залежності розміщення країн серед показників експорту та імпорту енергії та індексів якості і безпеки життя населення країн, що надає можливість визначити певну закономірність у розташуванні країн на координатній площині та визначити залежність в рівні розвитку країни від обсягів експорту чи імпорту електроенергії.

Подальших наукових досліджень потребує розроблення методики динамічного аналізу та її апробації для визначення закономірностей у взаємному розташуванні країн у зазначених координатах.

Перелік посилань:

1. Березюк С. В. Енергетичні проблеми світу та напрями їх вирішення / С. В. Березюк, Ю.Б. Березюк, Е. А. Кіреєва // Збірник наукових праць. – В. : ВНАУ. - 2012.– №1(56), Том 2 – С. 128-136.
2. Лойко В. В. Енергетична безпека в контексті економічної безпеки [Електронний ресурс] / В.В. Лойко // Ефективна економіка. – 2013. – №1. - Режим доступу до документу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2150>
3. Прогноз развития энергетики мира и России до 2035 г. [Под ред. Макарова А. А., Григорьева Л.Г.] – М. : ИНЭИ РАН – 2012. –195 с.
4. Сотник І. М. Економіка енергетики : навч. посіб. / І. М. Сотник. – Суми : Сумський державний університет, 2008. – 262 с.
5. Колесников А. В. Стратегии для энергетической отрасли / А. В. Колесников // Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит. – 2010. – № 9. – С. 42–43
6. Климчук О. В. Пріоритети розвитку енергетичної політики в світі та Україні / О. В. Климчук // Збірник наукових праць. – В. : ВНАУ. -2012–№1(56), Том 2,– С. 123–128.
7. Стырикович М. А. Мировая энергетика: прогноз развития до 2020 года / М. А. Стырикович // Энергосбережение. Специализированный журнал. – 2008. – № 5. – С. 61–65.
8. Quality of Life Index for Country 2013 [Електронний ресурс] – Режим доступу до документу : http://www.numbeo.com/quality-of-life/rankings_by_country.jsp?title=2013-Q1
9. Объем экспорта электроэнергии странами мира [Електронний ресурс] – Режим доступу до документу : <http://total-rating.ru/57-obem-eksporta-elektroenergii-stranami-mira.html>

10. Объем импорта электроэнергии странами мира [Электронный ресурс] – Режим доступа до документа: <http://total-rating.ru/58-obem-importa-elektroenergii-stranami-mira.html>

Стаття надійшла: 16.02.2015 р.
Рецензент: д.е.н., доц. Горюхін Д.А.

УДК 338.2:330.46:330.322(477)

JEL Classification O 018

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБЛИВОСТЕЙ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТИВАННЯ ЛЬВІВЩИНИ

Шумська І.Ю., аспірант

Львівський національний університет імені Івана Франка

Анотація. У статті наведено характеристику особливостей, а також здійснено оцінку іноземного інвестування Львівщини у сучасних умовах. З цією метою використовувались економіко-статистичні інструменти, а саме метод абсолютних, відносних та середніх величин, графічний метод.

Оцінку інвестицій зовнішньоекономічної діяльності Львівської області проведено за такими напрямками: динаміка залучення іноземних інвестицій; напрями інвестування; структура надходжень іноземних інвестицій; вилучення іноземного капіталу; країни-інвестори; боргові інструменти; інвестиційні індикатори у стратегії розвитку області.

На думку автора, матеріали даної статті є реальною інформаційною підтримкою управлінських рішень, спрямованих на розвиток інвестиційної активності суб'єктів підприємництва на Львівщині, а відтак – її сталого розвитку в інтересах громади, бізнесу та української держави.

Незважаючи на політичні зміни, що зараз відбуваються в Україні, та вибір європейського вектору розвитку, очікувати значного припливу приватного іноземного капіталу найближчим часом (в коротко-терміновій перспективі) все ж не варто. Адже інвестиційний ринок України є надто ризикованим для вкладень великого капіталу, що не дозволяє зарубіжним компаніям будувати довгострокові плани. У нинішній ситуації інвестори змушені шукати альтернативу гарантованого збереження та примноження своїх активів.

У майбутньому за умови проведення реформ і стабілізації економічної та політичної ситуації приплив прямих іноземних інвестицій в область буде мати тенденцію до збільшення. Однак, навіть за оптимістичними прогнозами цього слід чекати не швидше 2016 року. До того часу вкладення капіталу в підприємства Львівщини здебільшого будуть здійснювати інвестори, які вже мають досвід такої співпраці і адаптувалися до нестабільних і непередбачуваних умов ведення бізнесу в Україні.

Ключові слова: інвестиції, прямі іноземні інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційна привабливість, інвестиційна активність.

CHARACTER OF PECULIARITIES OF FOREIGN INVESTMENT OF LVIV REGION

Iryna Shumska., post-graduate

Ivan Franko Lviv National University

Summary. This article shows a character of peculiarities and valuation of foreign investment of Lviv region under contemporary conditions. With this aim economical-statistical instruments were used. There is method of absolute quantity, method of relative and average quantity, graphical method.

Estimation of investments of Lviv region's external economical activity was done by such directions: dynamics of enlisting of foreign investments; directions of investments; structure of foreign investment arrivings; separating of foreign capital; countries-investors; indebt instruments; investment indicators in strategy of region development.

On author's opinion, the materials of this article are real information support of administrative decisions, which are directed on development of investment activity of business subjects in Lviv region. And they are directed on its constant development for community interests and business interests of Ukrainian country.

In spite of political changes, which are in Ukraine now, and choice of Europe development, it is not worth to expect soon great arriving of private foreign capital. Investment market of Ukraine is too of risk for investments of great capital, that doesn't let foreign companies to build long-term plans. In nowadays situation investors must search alternative of guaranteed saving and increasing of their assets.

In future, under condition of reform institution and stabilization of economical and political situation, arriving of direct foreign investments to the region will have tendency to increasing. But even with optimistic forecasts it